

„Üzletembernek kell néha lenni”

Kuti István, a Kecskeméti Főiskola, Tanítóképző Főiskola Kar főigazgató-helyettese

E: Kérem, mutatkozzon be.

Kuti István: Kuti István vagyok, a Kecskeméti Tanítóképző Főiskolai kar főigazgató-helyettese, és az Oktatásfejlesztési Központ vezetője. Iskoláim nagyon érdekesen alakultak. Örök életemben testnevelő szerettem volna lenni és sportoltam. 18 éves koromban az NB I-ben kézilabdáztam Győrben, és az ottani lehetőségeim adtak módot arra, hogy jelentkezsem a TF-re. De egy májusi edzőmérkőzésen eltört a kezem, így nem tudtam felvételezni, ezért elmentem gépipari technikumba 1964-ben Kecskemétre. Ott nagyon jó társaság jött össze, most is tartjuk még a kapcsolatot, ez volt az első évfolyam. 250-en kezdtünk és 80-an fejeztük be. Ez meghatározó volt az életemben, mert várost is váltottam, Győrből eljöttem Kecskemétre. A végzésem után 1967-ben, itt maradtam Kecskeméten a Műszaki Főiskolán. Ott dolgoztam két évet, és ez alatt végeztem tovább iskolámat, a Budapesti Műszaki Egyetem műszaki tanár szakán, és gyakorlatilag így csatlakoztam a pedagógus pályához.

E: A műszaki érdeklődése korábban is megvolt?

K I: Édesapám lakatos volt, a kerékpár szereléstartól kezdve mindig volt valami, amit otthon csináltam, de nem voltam kimondottan műszaki érdeklődésű. Üzemmérnöki képeztésem is van a műszaki tanári mellett.

E: Édesanyja mit dolgozott?

K. I.: Édesanyám gyárban dolgozott, négyen voltunk testvérek otthon egészen 56-ig, amikor az egyik bátyám és a nővérem nyugatra ment. Ez egy kicsit befolyásolta is az életemet, mert 1967-ben, amikor munkába akartam állni a kecskeméti repülőtéren, az elhárítók nem javasoltak műszaki polgári alkalmazottnak, amiért a testvéreim nyugaton élnek. Így kerültem az első munkahelyemre, a mai GAMF karra.

E: A GAMF rövidítés mit takar?

K. I.: Ez az intézmény a Gépipari és Automatizálási Műszaki Főiskolának az utóda, az ismertség miatt tartották meg a GAMF-elnevezést. Akkor került ide az első Cellatron 2 c típusú számítógép a főiskolára. A gép mérete íróasztal nagyságú volt, memóriaszáveit mágnes-dob tárolta (ez a memóriakapacitás állt rendelkezésre mind a program, mind az adatok tárolására, csak gépi kódban lehetett programozni, perifériái 5 csatornás lyukszalag olvasó és lyukasztó valamint egy villanyírógép voltak). Amikor elmesélem informatika-előadáson a hallhatóknak, el sem tudják már képzelni. De mi ezen programoztunk gépi kóddal. Majd két év múlva megkaptuk a két db 4 kbyte-os memóriával rendelkező kártyás számítógépet, a TPA 1001-es típusú, amit a KFKI fejlesztett ki. Ez amerikai mintára készült, de már volt 4 kbyte memóriája. Jó emlékeim vannak erről, a kollegák, munkatársak is szépen emlékeznek vissza, és a sportemlékek is összekötnek bennünket. 1971-ben a Pályaválasztási és Munkapszichológiai Tanácsadó Intézethez kerültem. Ez akkor alakuló rendszer volt az országban és a Bács megyei egy elég nagy volumenű volt. Ott mérnök-tanári beosztást kaptam, és két évet töltöttem el. Pályaválasztási kutatásokban vettem részt és munkapszichológiai elemzésekben. Az üzemmérnöki diplomám ott olyan módon hasznosult, hogy munkahely-elemzéseket csináltunk. 1974-ben pályázat útján az itt a főiskolán éppen induló oktatástechnikai képzésre nyertem tanársegédi állást. Később adjunk-

tus lettem, és egy év múlva rám bízták az oktatástechnika fejlesztését oly módon, hogy egy zártláncú televíziót készítettünk, ami az oktatást segítette. Majd ennek a háttéréként létrejött egy stúdió, ahol videofelvételeket készítettünk, és rögzíteni is tudtunk már. Így elkezdődött ezen a munkahelyemen is az informatikához való kapcsolódásom, amikor az informatika még mint oktatástechnikának nevezett szakterület bekerült a képzésbe. 1984-ben doktoráltam dr. Nagy József professzor úrnál Szegeden a korai képességfejlesztés lehetőségeit kutattam. Ezután kaptam megbízást a Természettudományi Tanszék létrehozására, vezetésére. Az elmúlt évek alatt sikerült egy olyan jól működő társaságot összehozni, amelyik a mai napig is zavartalanul látja el négy tudományterület, a matematika, a természettudomány, a technika és az informatika oktatását. Kialakítottuk a zártláncú televíziós rendszert, és pár év múlva elkezdődtek a számítógépes alkalmazások. Ez akkor még a hallgatóknak is nagy újdonság volt, nem úgy mint ma. Most már sok esetben előfordul, hogy jobb gépeik vannak otthon, mint amivel itt dolgoztatjuk őket. Ma ott tartunk, hogy van egy olyan Média és Informatikai Központunk, ahol a gépek a hallgatók rendelkezésére állnak napi 10 órán keresztül. Internetezhetnek, használhatják a gépeket két olyan teremben, ahol 16–20 gép a hallgatók fogadását szolgálja.

E: Ez elegendő?

K. I.: Soha nem lesz elegendő. A könyvtárban még van ezen kívül számítógép hozzáférési lehetőség. A kollegáknak minden szobában van gépük és hozzáférésük. Az informatikai rendszerünk azért is zsúfolt, mert most már a tanulmányi nyilvántartást is ezzel véghezvük. A hallgatók ezen jelentkeznek, s így nagyon nagy a kívülről való igénybevétel. Ma az egész országban ez jellemző, sőt az egész világban. Jelen pillanatban a három karnak, a kollégiumoknak, és a gyakorló intézményeknek egy üvegszál-optikával történő gerinc-hálózatot építettünk ki.

E: Milyen múltra tekint vissza az óvónőképzés és milyen változások kísérték?

K. I.: 1837-ben Tolnán nyílt meg az első magyarországi óvóképezde. Alapítója a Kisdudóvó Intézeteket Magyarországon Terjesztő Egyesület volt. A kezdetben egyéves időtartamú képzés először 1848-ban válik 2 évvé, majd Eötvös József 1870-es törvényjavaslata is kétéves időtartamúra emeli.

A második világháború után szovjet mintára kibővítették az óvodahálózatot. A 70–80-as években az óvodahálózat 96–98 százalékos lefedettségű volt, vagyis az óvodáskorú gyerekek 96–98 százaléka óvodába járt. Ha sok a gyerek, akkor sok óvodapedagógusra van szükség. A második világháború után kialakuló rendszer szovjet hatásra eltörölte a pszichológiát, megpróbálta elhíttetni, hogy a lélektannak nincs jelentősége, mert nincs lélek. A váltás 1957-ben kezdődött. Akkor fogalmazódott meg egy olyan dokumentum, amit Nevelőmunka az óvodába címmel láttak el, és talán ez az első olyan program, amely még ma is érezteti hatását. Felfogásában nagyon korszerű volt, az ébredő pszichológiának a hatását, a gyermeklélektant is beépítette, és azt lehet mondani, hogy utat engedett egy megújuló képzésnek. A főiskolai szintű képzés igénye sokszor megjelent. 1959-ben határozták el, hogy létre kell hozni a felsőfokú óvóképzést. Három helyen indult el Magyarországon, Szarvason, Kecskeméten és Sopronban. Később Hajdúböszörményben is elindult a tiszta óvóképzés, és így négy helyen foglalkoztak óvodapedagógus-képzéssel az országban.

1974-ben, mikor idejöttem, akkor még kétéves volt a felsőfokú óvodapedagógus képzés. Fiú még egy sem volt, valamikor a 70-es évek végén jelent meg az első fiú a rendszerben. Az első probléma akkor adódott, amikor óvónői diplomát kellett volna kiadni két fiú hall-

gatónak. Ezért módosították a törvényt, és óvodapedagógusi diplomát kaptak. A 80-as évek elején a képzés úgy terjedt tovább, hogy a tanítóképzők óvóképzést is indítottak. Így került Budapestre, Sárospatakra, Bajára, Szekszárdra, vagyis olyan tanítóképzőkbe, ahová az óvodapedagógia is beépült.

100 fő volt az első évfolyamon, és 100 fő volt a másodévfolyamon, mikor idekerültem. Amikor a 70-es évek második felében az első gyesees gyerekek kerültek óvodába, hihetetlen, 45–50 fős létszámok voltak. Mi ekkor 700 fős évfolyamot képeztünk levelezőn. Különböző kihelyezett pontjaink voltak, Székesfehérvárott, Salgótarjánban, ahová mi jártunk ki, mert nem volt lehetőség arra, hogy ennyi embert utaztassunk. Ezt a hőskort is túléltük, és ebből is tanultunk. Megtanultuk, hogy az óvóképzésnek a két éve sok mindegyre ad lehetőséget, de nem mindenre.

E: Ez meddig tartott?

K. I.: 1985-ben jött egy olyan rendelkezés, hogy három évesnek kell lenni az óvodapedagógus képzésnek, addig a tanítóképzés három éves volt, és akkor azt négy évre emelték. A nyolcvanas évek elején több kísérlet is volt. A mi kísérletünk arról szólt, hogy a hároméves óvodapedagógus és a hároméves tanítóképzést egy plusz két féléves levelezőképzésben keresztezni lehet, tehát a tanítóból lehet óvodapedagógus is ráképzéssel és az óvodapedagógusból lehet tanító egy éves ráképzéssel. A kísérlet lényege az volt, hogy az óvodapedagógus és a tanítóképzés kölcsönös pontjait hogyan lehet egymáshoz közelíteni. Ma ez a kredit-rendszerben már nem kérdés, mert beszámíthatók a tantárgyak. Több olyan hallgatónk van, aki párhuzamosan végzi a két szakot, kihasználva ezt a lehetőséget. Most a bolognai folyamathoz való csatlakozás következtében a pedagógusképző szakcsoport BA fokozata lett az óvodapedagógus és a tanító. 2006-ban indul az első három éves BA képzés, amely után minden óvodapedagógus és tanító tovább tud tanulni pedagógia szakon, és ott lehet mesterfokozatot szerezni.

E: A hároméves képzéssel el tud majd helyezkedni?

K. I.: Természetesen. A bolognai folyamat egyértelműen úgy fogalmaz, hogy ez befejezett képzésnek fogható fel, de lehetőséget ad a pedagógiai mesterfokozatra. Azaz minden alapképzésnél olyan kimenetet kell biztosítani, ami diplomát ad és el lehet vele helyezkedni.

E: Milyen kutatómunkába kapcsolódtak be?

K. I.: 1992-ben a főiskola már tanítóképző főiskolaként működött. Akkor adódott egy olyan lehetőségünk, hogy az amerikai Fenntartható Társadalmakat Segítő Intézet pályáztatta a tanítóképzőket, hogy fogadnánk-e olyan programot, ami a környezeti nevelésben újat hozna. Ez a természeti, társadalmi környezettel is foglalkozó kutatási téma volt. Dr. Havas Péterrel, az akkori programigazgatóval tárgyaltam, és akkor fölvetődött, hogy nálunk a tanítóképzés mellett óvóképzés is van. Dr. Havas Péter nagyon nyitott volt, és azt mondta, hogy próbáljuk meg. Az amerikai adaptáció tanítóknak szólt, és a kisiskolásokra vonatkozott. Belekezdünk ebbe a kutatásba és az lett az eredménye, hogy megalakult a Körlánc nevű társadalmi egyesület. Ez egy környezeti nevelési egyesület, ma is él, Kecskeméten van a központja. Honlapja van, és rengeteg tagja, a tagság 2/3 része óvodapedagógus. A témához készítettünk programokat, lefordítottuk az amerikaiak által hozott anyagokat, magyarítottuk, óvodára adaptáltuk. Az lett az eredménye, hogy ma egy sikeresnek mondható program „birtokosai”, illetve terjesztői vagyunk. Közben ennek a műhelyét is ki kellett alakítani. A gyakorló intézmény nem volt alkalmas arra, hogy ilyen műhely befogadjon, mert egy ekkora intézménynek szélesebb körben kell dolgoznia. Ezért a felesé-

gem, aki itt dolgozott, és ebben a kísérletben kezdettől fogva részt vett, vállalkozott arra, hogy kimegy egy óvodába, és most már 11 éve egy olyan óvoda vezetője, ami a Körlánc-ra specializálódott. Ezen dolgozunk, kutatunk továbbra is, és úgy érzem, hogy a környezeti nevelést elég mélyen és sikeresen adaptáltuk Magyarországon. Az első könyvből, amit ehhez írtunk, 5000 példány fogyott el, ami azt jelenti, hogy az óvónői társadalomnak a nagy részét el tudtuk látni. Ehhez még egy nagyon érdekes kutatás kapcsolódott. 1996-ban pályáztunk az Országos Fogyasztóvédelmi Egyesülettel egy különleges témában, a fogyasztói szokások alakítása kisgyermekkorban. Ez volt életem első olyan pályázata, ahol amennyi pénzt kértünk, mind megkaptuk. Két év után szakanyagokat is készítettünk, ami az egyesület segítségével, nagyon szűk körben terjedt. Egy megismételt kutatást is végeztünk, akkor már a Közoktatási Intézet támogatásával. Itt is készültek olyan anyagok, amelyeket fejlesztésre használtunk gyakorlatilag munkaanyagként. Ezeknek a kiadása még nem történt meg. Közben nemzetközi vonalon ez hatalmas érdeklődést keltett, hiszen a fogyasztói társadalomban a fogyasztói szokások formálása elengedhetetlen. Egyik sarkalatos pontja a környezeti nevelésünknek, hogy a fogyasztó milyen lesz. Mert a jövőnk attól is függ, hogy milyen viszonyba tudunk kerülni a fogyasztásra termelt javakkal.

E: Jelenlegi munkaköréről, beosztásáról mondjon egy pár szót.

K. I.: Három évvel ezelőtt történt vezetőváltás a főigazgatói poszton. Az akkori főigazgatónak megvolt a két ciklusa, és mindenképpen vezetőváltásra került sor. Dr. Hegedűs Gáborral, a jelenlegi főigazgatóval a természettudományi tanszéken régóta dolgoztunk már együtt, kezdetben én voltam a tanszékvezető, később ő volt a tanszékvezető és én a helyettese. Amikor elnyerte a főigazgatói posztot, akkor biztatott, hogy én is adjam be a pályázatot. A pályázatot beadtam, és elnyertem az oktatás vezetésével kapcsolatos munkakört, mint oktatási főigazgató-helyettes. Ez nem volt számomra idegen, hiszen közel 20 éve a tantárgyfejlesztő bizottság elnökeként működtem, és két szaknak a fejlesztésével foglalkoztam. 10 éve tagja vagyok az Országos Tantervfejlesztő Bizottságnak, amely Budapesten működik, és a tanítóképző főiskolák egy-egy embere alkotja a bizottságot. Az informatika oldalról jelentkezett az az igény, hogy a kredit-nyilvántartást informatikai rendszerrel végezzük. Az ETR bevezetése küszöbön állt. Felmenő rendszerben a másodévesektől kezdődően indítottuk el a tanulmányi rendszert számítógépes hálózaton. Ez nagy kihívás volt, és a kollegáim segítségével sikerült is megcsinálni, természetesen nem zavartalanul. El lehet mondani, hogy a hallgatókkal is sikerült olyan viszonyt kialakítanom, hogy 2002-ben megkaptam a „legtanár” címet.

E: Ez mit jelent?

K. I.: Ez a búcsúzó hallgatók között egy szavazás alapján odaítélt cím. Ezt most már másodszer kaptam meg, azért, mert a legtöbbet támaszkodhattak rám, nemcsak az oktatásban, hanem általános emberi tevékenységben. Valóban olyan a helyzet, hogy hétfőn, kedden, csütörtökön és pénteken is van fogadóóráim. Ez azt jelenti, hogy gyakorlatilag majdnem minden nap. De ha a folyosón leállítanak, akkor is szívesen adok segítséget. Nagyon sokféle személyes- és tanulmányi problémával keresnek meg, hiszen a kredit-rendszer azért még egy kicsit döcög. Nem mindenki számára világos, és nem mindenki tudja kihasználni azt a szabadságot, amelyet elvileg a kreditnek biztosítani kellene. Ezért többen is vagyunk kredit-tanácsadók. Magamnak is megtartottam ezt a feladatkört, amivel segíthetünk a hallgatóknak.

E: Beszéljünk az intézményről. Hogyan alakult ki a jelenlegi képzési szerkezet?

K. I.: Kecskeméten 1959-től működik óvóképző, 1964-ben alapítottak egy gépipari főiskolát, és a 70-es évek elejétől indult a képzés a Kertészeti Egyetem főiskolai karon. A felsőoktatás integrációja keretében 2000-ben a három főiskolai kar egyesült a Kecskeméti Főiskolává. Egy rektora és három főigazgatója van a főiskolának. Két rektor-helyettes van, tudományos és oktatási. Igyekszünk megfelelni annak, hogy milyen a képzési kereslet. A GAMF-karon óriási profilváltás következett be, az informatika a felfutó terület. Jelenleg több mint 600 első évesből 300 informatikus. A hagyományos gépész szak mellett megjelent a menedzserképzés is. A kertészeti karnak egy szakon nagyon sok szakiránya van, 6–8 fajta szakirányú képzés folyik. Az agrárképzésben erős hanyatlás volt, beiskolázási problémák voltak. Nekünk egyébként mindig többletünk volt, mindig többen jelentkeztek. Ha az elmúlt két évet nézzük, minden évben központilag 10 százalékkal csökkentették az államilag finanszírozott felvételi keretszámunkat. Az államilag finanszírozott képzésben a mostani év volt a legkritikusabb, mert most az intézmény nem válogatta a jelentkezőket, tehát nem volt felvételi, az érettségi pontszám adta a felvételt. A létszám azért csökkent, mert már tavaly sem, és az idén sem hirdettünk kétszakos képzést, csak tanítóit és óvodapedagógusit külön. Az elmúlt két évben a tanítói szakra bekerülők 10 százaléka vette fel párhuzamos képzésben az óvo szakot. Csak óvodapedagógusként 30–40-et képeztünk, de 100–110-et a két szakon együtt. A nappali tagozatos évfolyamonkénti 50 fő mellé bekerült még 110–140 fő levelező tagozatos óvodapedagógus. A másoddiplomások aránya nagyon erőteljesen növekedett. Ők néha egész más területről is érkeznek. Volt már jogászunk is, akit másoddiplomás képzésben részesítettünk. Ebben az évben pl. van énektanárunk, aki tanítóképzőt fog végezni, van Iparművészeti Főiskolát végzettünk, aki óvodapedagógus lesz, van hittanárunk, aki tanítói másoddiplomát szerez. Idén 54 ilyen jelentkezőnk volt. Tehát megjelent egy új követelmény, az átképzés követelménye.

E: Kinek mit lehet beszámítani?

K. I.: A kredit átszámítási szabályok alapján a tananyag-azonosság 75 százalékos megléte esetén beszámítható a tantárgy. Most ezt csak a hallgatók által beszerzett kurzus-leírásból tudjuk megítélni, ezért a kredit-bizottság „bogarászik”. Ezt ezentúl, meg fogják kapni a diploma mellékletnek nevezett dokumentumban. Most még azoknak van előnyük, akik itt végeztek nálunk, azoknál tudjuk, hogy milyen tantárgytartalmak voltak. A levelező óvodapedagógus képzésben megjelent egy olyan réteg – és ez 30–40 százalék is lehet – akik nem ezen a pályán vannak, hanem a jelenlegi munkahelyükön elfogadják felsőfokú végzettségnek az óvodapedagógiát. Rendőrök, tűzoltók, és más hasonló foglalkozásúak. Ezt követően államigazgatási főiskolára, vagy máshova mennek, másoddiplomás képzésre. Tehát elvégzik az óvodapedagógia szakot 3 éves képzésben, ez felsőfokú végzettséget ad, és két év kiegészítéssel elvégzik az államigazgatási főiskolát.

E: Miért végzik el az óvóképzőt?

K. I.: Azt mondják, hogy jobban beszámítanak innen tárgyakat és könnyebb elvégezni ezt a három évet, mintha egyből az államigazgatási főiskolára mennének. És a végén lesz két diplomájuk.

E: Milyen finanszírozási, tárgyi és személyi feltételek mellett tud működni az intézmény?

K. I.: Jónak minősítjük a működési feltételeket. Az infrastruktúránkban erőteljes fejlesztést végeztünk az elmúlt 3 évben új egységeket hoztunk létre, tanulótereket bővítettünk. Új számítógépek munkába állításával és a hálózatbővítéssel sikerült elérni két új tanuló-

térnek a befogadóképesség növelését, a hallgatóknak az informatikai rendszerek igénybevételelét így jobban tudjuk biztosítani. A finanszírozást tekintve, a folyton szorító hatások mellett olyan forrásokat kutattunk fel, amellyel a saját megélhetésünket, fejlődésünket biztosíthatjuk. Ezért vannak olyan tanfolyami képzések, továbbképzések, amelyek bevételt hoznak, ezért vannak a költségtérítéses képzések. A levelező képzésben pl. az óvodapedagógus-képzés egyik évfolyamán 16 államilag finanszírozott hallgató van, és 142-en vannak összesen. Tehát látható, hogy a többség költségtérítésben van. Egységes költség-gazdálkodás van a karon. A főiskolai karok megkapják azokat a költségeket, amelyekkel a fenntartást biztosítani tudjuk. Múlt évben megtakarításunk volt, amit most felújításra tudtunk visszaforgatni, és az épület karbantartásával is javítjuk a tanulási feltételeket. Bevétel-centrikusságunk néha túlmegy a megnyugtató pedagógus viselkedésen. Azt kell mondanom, hogy üzletembernek kell néha lenni, nemcsak a pályázatokkal, hanem a terem-bérbeadáستól kezdve a szakképzési hozzájárulások megszerzésén túl mindennel próbálkozunk.

E: Mit lehet tudni a személyi feltételekről?

K. I.: A karon 56-an vagyunk, ez a tantestületi létszám, ha az egészséget nézzük, elegendő, de néhány területen szűken vagyunk.

E: Milyen a tanárok képzettsége?

K. I.: Az igény, ami a felsőoktatásban megjelenik az oktatókkal szemben, az nagyon keményen megfogalmazott elvárás, a tudományos tevékenységet és a végzettséget tekintve. Ma a régi ún. „kisdoktorival” már nem lehet megélni. Az első lépés az, hogy PhD-fokozatot kell szerezni. Az 56 főből jelen pillanatban 8 kollega rendelkezik PhD-fokozattal és 20-an tanulnak PhD-iskolában. Elég sokan művészeti területen a DLA-t végzik, ez a művészeti fokozat. Az az elvárás a felsőoktatási oktatókkal szemben, hogy a mesterfokozatú képzés után elvégezzék a tudományos fokozatot nyújtó iskolát is.

E: Mik az intézmény legsúlyosabb problémái jelenleg?

K. I.: Én mindig optimista vagyok, a legsúlyosabb gondnál is azt mondom, ki fogunk belőle mászni. Most az egyik legsúlyosabb gond, hogy zökkenőmentesen átálljunk a bachelor-képzésre, ami nem lesz könnyű, mert szakmailag is kellett változtatni bizonyos dolgokat és szervezés szempontjából is rengeteg változás történik. A mostani vezetésnek az egyik fontos feladata az lesz, hogy minden kollegával pontosan megértessük, hogy milyen változás történik körülötte. Talán ez az egyik legfontosabb feladat. Sokan kérdezik, hogy most mi lesz velünk, nem tudják követni a változásokat és összefüggéseket. Ezért segíteni kell ennek a feldolgozásában.

E: Milyen a presztízse a felsőoktatáson belül az óvodapedagógus-képzésnek?

K. I.: Az óvodapedagógusok presztízse az elmúlt években helyre került. Nagyon sokszor hangzott el hivatalos helyeken, hogy üdvözlük a pedagógusokat, és az óvónőket. De ráébredtek ennek a megkülönböztető jelzésnek az eltörlésére, és ma már nagyon helyesen pedagógusnak tartja őket mindenki. Az óvodapedagógia is kivívta magának azt, amit az iskola is kivívott, tehát hogy a tanítónak is és az óvodapedagógusnak is van szakmai tekintélye. Őrá is vonatkozik a hatévenkénti megújítás, a továbbképzéseknek az igénye. Készülünk arra, hogy a nálunk végzettek külföldön is megállják helyüket. Próbáljuk növelni idegen nyelvismeretüket. Nem azért tanítjuk őket idegen nyelvre, hogy a gyerekeket idegen nyelvre tanítsák az óvodában, inkább azért, hogy a szakmai ismeretüket tudják konvertálni egy németországi, angliai, franciaországi óvodába. Nagyon sok óvodapedagógus fordul meg

ún. bébiszitterként külföldön. Hallgatóink egy része él azzal a lehetőséggel, hogy megszakítja tanulmányait, kimegy egy évre, és úgy jön vissza, hogy a nyelvismerete megvan. Nincs átfogó ismeretünk a pálya elhagyásról, vagy pályakorrekcióról. De van visszajelzésünk, hiszen öregdiák-találkozókat szervezünk. Fontos feladatunk lenne a pályakövetés és ennek tudományos feldolgozása is. Az a tapasztalatunk, hogy a nappali tagozaton végzettek nem biztos, hogy Kecskeméten el tudnak helyezkedni, mert itt túlkínálat van.

E: Mit lehet elmondani azokról a diákokról, akik ide jelentkeznek?

K. I.: Erről két elmélet van. Az egyik azt mondja, hogy hozzánk csak a maradék jut. Én ezzel szemben azt merem mondani, hogyha megnézzük a tanulmányi eredményeket, akkor nemcsak a maradék jön ide, hanem sokan nagyon keményen kitűzött életcéllal ide jelentkeznek, és csak ide jelentkeznek. Óvodapedagógiai vonalon 89 pont volt az idén is és tavaly is a felvételi ponthatár. Ez a 144-es informatikához képest nem magas, de a 72 pontos minimumhoz képest magas. 72 ponttal nem is került be hozzánk hallgató, csak költségtérítéses.

E: Milyen az iskola vonzáskörzete?

K. I.: Azt lehet mondani, hogy az ország minden részéből jönnek ide. De zömében azért Bács-Kiskun megye, Pest megye, Szolnok megye.

E: A felvételi hogy zajlik?

K. I.: Már nincsen felvételi, de azért van egy sajátos felvételije a tanító és óvó szaknak, az ún. alkalmassági vizsga. Ezen belül van beszéd-alkalmassági, mozgáskoordináció, mozgásfejlettség, hiszen testnevelést is tartanak ezek a hallgatók. Bizonyos hangképzettséggel is kell, hogy rendelkezzenek ahhoz, hogy az énekképzésben részt tudjanak venni. Korábban színlátás-vizsgálat is volt.

E: Hogyha visszatekintünk, akkor inkább javult a színvonal, vagy romlott?

K. I.: Ez minden évben ingadozik. Az első hígulással jellemezhető évfolyam akkor volt, amikor megemelték a felsőoktatás létszámát 98 körül. Ez természetesen azt eredményezte, hogy gyengébbek is bekerültek, mert a pontszám lejjebb került. Három év óta stagnál a pontszám, amit el kell érni, hogy bekerüljön valaki. Az ez évi és a múlt évi statisztikánk teljesen azonos pontszámnál áll. A nem teljesítők aránya jóval szembeűnőbb, mint régebben, mert régebben félétet kellett halasztani, ha nem teljesített, most pedig haladhat tovább, de előfordul, hogy a negyedik évben az első félévéből nincs még lezárva egy tárgy.

E: Ezt utólag megcsinálhatja?

K. I.: Addig megy, ameddig meg nem csinálja. A finanszírozási rendszer most úgy működik, hogy államilag finanszírozott a hallgató addig, ameddig a képzési ideje tart, majd még két félévig. Ha a képzési időben nem fejezte be, akkor a 9–10. félévben tandíjas lesz, és ha akkor sem fejezi be, akkor költségtérítésessé válik.

E: Mi a különbség a tandíj és a költségtérítés között?

K. I.: A tandíj lényegesen kisebb összeg. A tandíj tanulmányi eredményfüggő. Egy nappalis hallgatónak 6–7 ezer forint tandíjat kell fizetni egy hónapban, a költségtérítés pedig 14 ezer forint.

E: Milyen tantárgyakat tanít az iskola az óvónő jelölteknek?

K. I.: Vannak alapozó és szakmai tárgyak, valamint gyakorlati tárgyak. Az alapozó tárgyak körébe tartoznak a társadalomismereti tanulmányok, (filozófiai ismeretek, politológiai ismeretek). Van pedagógia, és pszichológia. Neveléstörténet, nevelélmélet, didaktika, óvodapedagógia kimondottan. Aztán megjelennek az alkalmazott pedagógiák,

az alternatív pedagógia, a játékpedagógia. A pszichológiánál, bevezetés a pszichológiába, fejlődéslélektan, differenciált nevelés pszichológiája, pedagógiája. Ezek a szakmai alapozó tárgyak. A módszertannak is van egy ún. alapozó része, az éneknél a szolfézs, a vizuális nevelésnél a vizuális kommunikáció, a testnevelésnél a testnevelés alapképzése. A tanító és az óvodapedagógus a legszélesebb körben képzett pedagógus, hiszen matematikát, természetismeretet, fizikát, kémiát, biológiát is tanul. Technikát is tanul, ennek is megvan a módszertani része. Tanul ezen kívül rajzolni, bábozni, bábót készíteni, énekelni, zenét tanul, furulyázni tanul, és a testnevelést is tanulja mindenféle területen. Azt lehet mondani, hogy ezek sokoldalúan képzett pedagógusok. A gyakorlati képzés is sajátos, hiszen már a második félévben óvodába kerül, harmadik-negyedik-ötödik félévben is óvodában van, különböző foglalkozásokat tart önállóan.

E: Kontroll mellett?

K. I.: Természetesen, ott van a gyakorlatvezetője mellette és az óvodapedagógus, aki a csoporttal van. Meg van adva, hogy a 7 hospitálási naphól hány foglalkozást vezessen önállóan. Ebből a hospitálásból dokumentumot készít, jegyzőkönyveket, és meg van adva, hogy milyen nevelési tevékenységnek kell folynia.

E: Mennyire korszerű tartalmát és szemléletét tekintve a képzés?

K. I.: Ha a magyar óvodapedagógusi képzést minősíteni kell, akkor azt mondom, hogy egy klasszissal fölötte vagyunk Nyugat-Európának. A németek most térnek át a felsőfokú képzésre. Akik idejönnek, meglepetéssel tapasztalják az itteni képzés alaposságát. Ez az ország minden képzőjére elmondható, nemcsak nálunk van így.

(Az interjút Vásárhelyi Bálint készítette)

„A Waldorfpedagógia a kéz pedagógiája”

Ivaskó Ilona, a posztgraduális Waldorf-óvónőképzés pedagógiai vezetője

E: Kérem mutatkozzon be.

I. I.: Nevem Ivaskó Ilona. A badacsonyi hegyen, erdő alatt nevelkedtem, ahol gyönyörű kilátás tárult a Balaton víztükrére. Édesapám születésem előtt három héttel meghalt. Édesanyám az 1956-os események hatására hagyta el az országot. A körülmények úgy hozták, hogy anyánk minden igyekezete ellenére sem kaptuk meg az engedélyt arra, hogy követhessük őt. Testvéremmel együtt nagymamám nevelt fel minket igen nehéz körülmények között.

E: Értelmiségi volt a családban?

I. I.: Édesapám gyógyszerész volt, de anyai ágon az őseim szőlőmunkával keresték a kenyérré válót. Környezetem úgy tartotta, nehéz sors a miénk, de én ezt akkor nem éreztem. Nagyon egyszerű emberek között nőttem fel. Ma is úgy emlékszem, szép gyerekkorom volt, melyből máig merítkezhetek. Nagymamám bensőségesen élt velünk, unokáival, a hegyi emberekkel, a földdel, melyet kapált, gondozott, az elültetett maggal, a kibújó növényvel. Ismerte az erdő minden szegletét, tudta, az erdő melyik fája zöldell ki legelőbb, és hullajtja el levelét utolsóinak, melyik gomba hol terem. Énekelte a madarak énekét. Tör-